

Stöd för lagförslag om etikprövning av forskning

Det blir med stor sannolikhet ett riksdagsbeslut om lag om etikprövning av forskning som avser människor och biologiskt material från människor, då förslaget behandlas i riksdagen i juni.

II Det framgår efter utbildningsutskottets första sammanträde om förslaget. Av de fem motioner som lämnats in, från samtliga partier utom socialdemokraterna och vänsterpartiet, är det ingen som föreslår ett avslag.

I den nya lagen, som regeringen föreslår ska börja gälla 1 januari 2004, ställs krav på etikgodkännande av all forskning som innebär ett fysiskt ingrepp, eller utförs enligt en metod som syftar till att påverka en människa fysiskt eller psykiskt. Den gäller även sådana ingrepp på avliden människa, liksom studier på biologiskt material som tagits från levande eller avliden människa, om materialet kan härledas till individen i fråga.

Lagbrytaren kan få fängelse

Bland motionärerna inför behandlingen av lagförslaget i Utbildningsutskottet finns det önskemål om en utökning av etikprövningen. Även kvalitetssäkring och resultatuppföljning då den inbegriper enskilda individer bör etikprövas, anser folkpartiet, liksom forskning som bedrivs av myndigheter och privata institut.

Enligt lagförslaget ska de som upp-

såtligt bryter mot lagen, eller inte följer villkoren som meddelats efter etikprövningen, kunna dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Kristdemokraterna vill i sin motion utöka straffansvaret till att även gälla grov oaktsamhet samt underlåtenhet, och inte bara uppsåtligt brott mot lagen.

Regeringen utser ledamöter

Etikprövningen ska enligt lagförslaget göras av regionala nämnder för forskningsetik. Regeringen ska utse samtliga ledamöter, både de tio med vetenskaplig kompetens samt de fem som företräder allmänheten i varje regional nämnd. Nämndernas ordförande föreslås vara, eller har varit, ordinarie domare.

Flera partier vill att de politiska partierna ska få utse vissa av allmänhetens företrädare i de regionala nämnderna för forskningsetik, och att den uppgiften inte bara ligger på regeringen. Centerpartiet anser i sin motion dessutom att universiteten och högskolorna ska få utse ledamöter till dessa nämnder.

Huruvida det nuvarande förslaget i propositionen revideras avseende formuleringar i själva lagtexten är fortfarande oklart. Nästa sammanträde i Utbildningsutskottet, då det slutliga förslaget justeras och därmed blir offentligt, är den 15 maj. Den 3 juni ska riksdagen besluta om lagförslaget.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se

Läkarutbildning till Kalmar?

II Socialdemokraterna i Kalmar vill ha en läkarutbildning till länet. De hoppas på ett samarbete mellan högskolan i Kalmar och universitetet i Gdansk.

– Genom att korsa kulturer kommer utbildningen att stå för förnyelse.

Det säger Ulf Nilsson (s), landstingsråd i Kalmar. Han hoppas att Utbildningsdepartementet ska göra en förstudie med Socialstyrelsen. Redan 2001 avslögs dock en framställan från landstinget och högskolan i Kalmar om ett projekt för att belysa möjligheterna till en läkarutbildning i samarbete med Polen.

– Inget nytt har framkommit sedan dess, låter utbildningsminister Thomas Östros hälsa via sin pressekreterare.

Men socialdemokraterna i Kalmar är ändå fulla av tillförsikt.

– Vi har goda vänner i departementet, säger Ulf Nilsson.

Han syftar på statsrådet Lena Hallengren, som också sitter i socialdemokraternas distriktsstyrelse i Kalmar.

Högskolan i Kalmar driver inte ärendet, men har enligt rektor Örn Taube en beredskap om frågan blir aktuell igen.

Jenny Larsson Fridén är ordförande i MSF och ledamot i Läkarförbundets utbildnings- och forskningsdelegation. Hon ställer sig neutral till tankarna på en ny läkarutbildning i Kalmar/Gdansk. Det viktigaste, enligt henne, är att en ny utbildning följer högskoleförordningen.

Men hon säger att det generellt kan vara svårt att ha en utländsk utbildning.

– Ska man jobba i Sverige är det bästa att ha en utbildning som är anpassad efter den svenska vården. (LT)

Genetiska koden för SAL dechiffrerad

II Kanadensiska forskare har nu dechiffrerat den genetiska koden för det virus, troligen ett så kallat coronavirus, som orsakar SAL. Forskarna, som är verksamma vid Michael Smith Genome Sciences Center i British Columbia, uppger att de omgärdade ska göra informationen tillgänglig på Internet för andra forskare i kampen för att hitta en verksamt behandling. Genom att den genetiska koden är känd blir det också lättare att bestämma om viruset kommer från ett djur, eller om det handlar om ett muterat humant coronavirus.

Utredningen av svår akut luftvägsinfektion (SAL) har nu lett till att Smittskyddsinstitutet, SMI, avråder från resor även till Peking sedan det har framkom-

mit uppgifter om en ganska stor spridning av SAL i den kinesiska huvudstaden.

De nya uppgifterna har dock ännu inte bekräftats av den kinesiska regeringen. Sedan tidigare avråder SMI från resor till den kinesiska provinsen Guangdong samt till Hongkong.

Enligt WHO:s aktuella statistik (12 april) har nu 2 960 personer insjuknat i SAL. Drygt 1 300 av dessa har rapporterats från Kina. Utanför Asien har USA (166 fall) och Kanada (101 fall) drabbats hårdast. Bland de europeiska länderna har Storbritannien och Tyskland flest fall, med vardera 6 insjuknade i SAL. Den totala dödssiffran i SAL är nu uppe i 119 (12 april). (LT)

Människor i Kina köper Banlangen, en örtmedicin som de tror skyddar mot SAL.